

je dobro odvolgnila in ajda lepo izišla; da bi le pozno vsejane kakošna nesreča ne zadela!

Rojstni dan presvitlega cesarja, ki se je zadnja leta posebno milostno na te revne kraje oziral, smo namesto 18. dan t. m. v nedeljo po tem praznično obhajali. Hvaležno se tod tudi vedno spominjajo našega skrbnega gosp. deželnega paglavarja Chorinskega, po čigar marljivosti je bilo veliko siromakov naših revnih krajev hudega glada obvarovanih.

Tertije tukaj jako lepo kaže; vendar se tam pa tam na grozdji znana boleznin pokazuje, naj več na visocih brajda, po zidu razpetih; — na družih, ktere lahko zrak od vsih strani prepihljuje, in na niskih tertah tudi tod ne tako zlo. Vendar boleha grozdje kje in kje tudi na nižini. Čespelj, hrušek in jabelk bomo pa imeli, ako jih Bog obvarje, na prebitek. Grozdje in drugo imenovano sadje nam bo nadomestovalo pičli pridelk pšenice in reži. V več krajih je dajala kopa pšenice samo po pol koplenika (mernika); rež je nekoliko primetala. Repe in zelja bode pa zavoljo silne suše pri nas jako malo.

Še „Novicam“ z veseljem oznanjam, da so začeli Metličani in njihovi sosedje zdaj, ker vidijo velik dobiček v kratki dobi za malo truda, po malem murve zasajati. Svest sim si, da se ne bojo nikdar kesali. Gospodu tehanu Vovku pa gré zasluga in očitna hvala, da je nevtudljivi začetnik murvo — in sviloreje v tiokolici, ktera bo kadaj še vse bolj spoznala veliko veliko korist tega pridelka.

Iz Ljubljane. V notranjih Goricah poleg železnice na močirji bolehalo ljudje zlo za merzlino, za ktero so tudi nekteri že naglo pomerli, ker je zlo hudobna. Al ni se temu čuditi, ako pomislimo grozno soparico, zraven pa pomanjkanje čiste hladne vode, verh tega tudi po nenavadni vročini prisiljeno šadje. Za tega voljo pritisne k merzlici tudi včasih driska in bljuvanje, in ker nekteri merlički po nagli smerti plavkasti postanejo, ji pravijo kmetje „černa smert“, ker ne vedo, da černa smert je vse kaj drugega, njih boleznin pa je le huda merzlina, ktera bo prešla s spremembo nenavadnega vremena. — Predvčerajnem je umrl na Dunaji naš rojak, slavnoznani c. k. učenik živinozdravstva gosp. Anton Hayne.

Novičar iz mnogih krajev.

Zdaj je gotovo in že vradno oznanjeno, da se je presvitli cesar v Ištu zaročil s svitlo vojvodinjo Elisabetheto Amalio Eugenio; oče njeni je vojvoda Parski Maksimilian Jožef, mati pa princesnja Ludovika Vilhelmina, naj mlajši sestra Njih ces. visokosti Sofie, matere presvitlega cesarja. Iz Munakovega se piše, da presvitla prihodnja cesarica je kaj zala in dobroserčna gospá, 16 let stara. — Po ukazu cesarjevem se imajo od 1. oktobra ojastr naprave obsednega stana na Laškem polajšati. — Na Laškem je zavolj občne tertje boleznin cena vina že tako poskočila, da je več oštirjev po deželi že oštarije zaperlo, ker revni kmet ne more kozarca čvicka po 20 kraje. plačati; zlo so se tedaj že na pogubno žganje vergli. — Repata zvezda, ki jo je zvezdogled Klinkersues 10. junia t. l. prvi zapazil in se zdaj že povsod s prostimi očmi vidi, se zmiraj bolj približuje naši zemlji in toliko bolj se nam sveti; 5. dan prihodnjega meseca bo prišla naj bližje do zemlje, pa bo vendar še 14 $\frac{1}{2}$ milionov milj od nje. — Po naznanilu „Pražk. nov.“ se je v Rabin-u poleg Libejic na Českem poskušnja s krompirjem, ki dozori o 6 tednih, prav dobro skazala; na Parskem imajo že več tega krompirja, ki od spomladi do jeseni dvakrat zori. — Po vojniškem šematizmu šteje cesarska armada 6 maršalov, 20 feldcajgmajstrov in generalov kojništva, 106

feldmaršallajtnantov, skupej 261 generalov djanskih. — Iz Turškega se še zmiraj nič gotovega ne zvé. Naš presvitli cesar je pisal sam sultanu: naj odobri predložene nasvete. Da jih bo poterdil, ni dvomiti, čeravno se je med ljudstvo vraža vcepila, da na Šmarni dan po starem računu (27. augusta) se bodo Rusi in Turki stépli. Vse je menda zdaj le na tem ležeče, kdaj se bode rusovska armada iz podonavskih knežij domú vernila, ki se je terdno v Vlahio in Moldavo vsedla. Rusovska armada ima za vročinsko boleznijo dosto bolnikov, turška je zdrava, čeravno ni posebno dobro glešana; pa Turk ne potrebuje veliko, in je zadovoljin, če ima le pipo v ustih.

Sveti Matija.

(Legenda.)

Smili Bog se, kakšno žalovanje!

Ali joka mlada sirotinja,

Ki zagreblji staro so ji mater?

Ali plače siva kukovica,

Ki červičev truma jo končuje?

Ne žaluje mlada sirotinja,

Ki zasuli staro so ji mater,

Ne ne plače siva kukovica,

Ki ne more več si pomagati;

Solze toči pri zibelni mati.

Pri zibelni svetega Matija.

Boga prosi ino vse svetnike,

Pomagali da bi odverniti,

Odsodile kar mu rojenice.

Nič ne čuje prenedolžno dete,

Nič ne čuje, v Bogu sladko spava. —

Dete naglo zrastle je cveteče,

Kot konoplje na širokem polji.

Vsi ljudje so verlo ga ljubili,

Ga ljubili in povsod hvallili.

Ali bolje mati je ljubila

Svoje dete, svetega Matija.

Kadar kruha ona mu dajala,

Vsaki pot se bitko je zjokala.

„Le povejte moja blaga mati,

Kaj teži vam serčice premilo,

Solzé vedno sili vam v očesi,

Kaj uzrok je vaših tužnih stokov?

Ako kriva revšina je tega,

Bog gotovo hoče pomagati,

Z žalostjo ak to serca ne polni,

Kruh zakaj mi móčite s solzico?“

Milo mati dete pogledava.

Solzé toči, nič, ne progovarja.

„Oj Boga mi! moja stara mati!

Da z molčanjem nočete lagati!“

„Sinko dragi! s kletvijo priganjaš

Govoriti svojo sivo mater!

Oj! da nikdar bi se ne zgodilo!“

„Govorite, Bog će pomagati!“

„Oj! da nikdar bi se ne zgodilo,

Odsodile kar ti rojenice,

Božje dekle, blažene sestrice,

Da jemal boš meni ti glavico,

In umoril svojega očeta.“

Svojo mater za roko poprime,

Tugujočo mnogokrat poljubi,

Pa začne ji lepo govoriti:

„Greh je velik ubijati mater,

Umoriti strašno je očeta!

Al obema jemlje kdor življenje

Naj se gadje, kaže in modrosi

Ovijajo mu krogi života.

Mučijo ter ga v peklju na večno.

Kazni tej, da, mati, jez odidem,

Moram daleč se od vas ločiti.

U deželo pojdem jez deveto.

Daleč je, da veter omaguje

Preden more trate nje doseči,

Ter nazaj ne upa se podati,

Nikdar raji živih vas ne vidim,

Da jez mogel bi vas umoriti.“ (Konec sledi.)

zen spočela, ktera blizo in dalječ hudo razsaja. Je neka žolčna merzlca, ki človeka kar hitro potlači; ali dasiravno je že nekterega hudo imela, nam vendar do zdaj še nikogar ni vzela. Drugod pa je nek že marsikdo umerl za to boleznijo. — Letnja bo pri nas le bolj srednja. Stern se je slabo obnesla. Snopja je bilo več, zernja manj od lanskega. Plesnjivec nam je tu in tam tersje oblezel, sosebno brajde hudo ima, vendar ne po vsih goricah enako. Zelje in fižol je suša potlačila. Krompirjeva gnjilina se do zdaj še ni oglasila, ali červ krompir razjeda, da je joj; repo pa gosence. Sadja in prosa bo srednjo reč; le ajda obilo obeta, ako nam jo Bogne-sreče obvaruje. Z Bogom!

Iz Ljubljane. Naš rojak gosp. Avgustin Vidic, sedaj c. k. izplačevavec v Celovcu, pride v ravno ti službi v Prago.

Novičar iz mnogih krajev.

Po pripovedbi nekterih časnikov bo nek poroka presv. cesarja z vojvodinjo Elisabeto prihodnjo spomlad. — Vlada v Pragi je podelila ondašnjemu parnemu mlinu pravico deželne fabrike: kruh pēči. — Vinorejci okoli Dunaja se nadjajo veliko in dobrega vina. — Na Dunaj so iz zlatapolne dežele Kalifornije za poskušnjo dobili seme nekega zeliša, kterege korenika, čebulji enaka, je čisto mjilo (čista žajfa); imenuje se zavoljo tega mjlóvica (Seifenpflanze), botaniško imé ji je „phalangium promeridianum“, korenika se olupí in mokro perilo ž njo dergne; gosto se peni in diši kakor frišna rujava žajfa. Če bo to zeliše tudi v naših deželah raslo, bo v velik dobiček gospodarstvu. — V Kraljodvoru so unidan nekega 18 let starega fanta k soldatom vzeli, ki je dosihmal v ženski obleki za déklo služil. — Z neznano velicimi slovesnostmi je bila ženitev kraljeviča Belgiškega z nadvojvodinjo avstriansko Mario Henrieto 22. dan t. m. v Bruselju praznovana. — Od kar je državni zbor v Londonu razpušen, so se tudi ministri na deželo šli odpočit. — Iz Rima se piše, da sv. oče papež spet bolehva in da ga tudi žalost tare, ker se mu od vsih strani rimske dežele naznanuje, da je ljudstvo nezadovoljno zavolj davkov in dragine, o kateri obdolžuje vlado, da ni v pravem času skerbela nadloge odverniti, ki vsaki dan huji biti žugajo; tudi v Rimu se razodeva nezadovoljnost. — Cesar in cesarica francoska sta prav zadovoljna na deželi v Diepu. — V Kodanji je do 22. t. m. zbolelo za kolero 7216 oseb, pomerlo jih je 3902; huda boleznin zdej že pojemlje. — Turkom je v Parizu dovoljeno, si svojo cerkev (mošeó) sozidati in pa posebno pokopališče napraviti. — Čudno je bilo vedno od obetanja sprave in miru med Rusom in Turkom slišati, med tem pa brati, kako se obá zmiraj bolj za vojsko pripravljata. Tega bo menda še le sedaj konec, ker naj novejši in gotove novice iz Dunaja in Pariza naznanjajo, da je sultan le z majhnimi premembami Dunajski pomirivni predlog poterdil. Ni čuda, če rusovska armada o taki vročini bolega, ker slišimo, da je kakor pozimi napravljena z dolgo zimsko obleko. Za barke v Dardanelah je pa že tudi slaba, ker so že jeli severno-zapadni viharji razsajati, ki overajo brodništvo. — Iz Srbije se zvé, da tam vlada sedaj popolni mir, da je pa bil knezovi poklic za oboroženje z veliko radostjo sprejet; na avstriansko-serbski meji stoji 20.000 vojakov avstrianske armade.

Sveti Matija.

(Legenda.)

(Konec.)

Blagoslova še poprosi mater
In objame svojega očeta,
Ki poslušal je molče na strani,
Ter z ličesa brisal si solzice.

Srečno hodil sveti je Matija
Popotaval tri je cela leta,
Preden vidil deželo deveto.
V nji ustavi se in srečo najde,
Srečo najde in ženo bogato.
Že minulo je deseto leto,
Kar se ločil sveti je Matija,
Ino šel u deveto deželo.

„Eno dete le nama podaril
Premogočni Bog je, ljubi mož moj,
Težka leta tlačijo že naji,
Ino smert več daleč ni gotovo.
Preden da se ločiva iz sveta,
Vidila bi rada sina enkrat,
Enkrat še na serce stisnila ga.
Pojdi, greva v deveto deželo,
V gostje greva k svojemu sinovu“,
Reče mati svetega Matija.

Berž na potvo vzdigneta se daljno,
Gresta v gostje k svetemu Matiju.
Čez tri leta prideta v deželo,
U deželo, kjer nju sin prebiva.
Sprejme lepo nji sinaha mlada,
Streže jima s kruhom, vinom sladkim.
Pa, ker trudna pota dolzega sta,
V lastno pelje posteljo ju belo,
Pride z lova da sveti Matija.

Srečno kakor še poprej nikoli
Se na lovu sreča mu obrača;
Tri ustrelil hitre je košute,
Zalezuje že četrto plašno.
Ali sreca babica ga stara,
Stara baba, spremenjeni zlodí.
Nagovarja lovca mi tako-le:
„Dansi srečno pač ti streljaš zveri,
Pa doma pri ženi drugi spava“. —
Mutno lovec babo pogleduje,
Prevariti vragu se ne dade:
„Govoré, kar babe, ni resnica“. —
Za košuto še bolj jo podviza.
Dedček sivi kmalo ga srečuje,
Pa tako-le lovecu beseduje:
„Oj Matija! ti loviš košute,
Ženo drugi ti sramotno ljubi“.

Šinila mu v lica črna kri je,
Zabolela ljuto ga je glava,
Prevariti dade se vragu.
„Kar moške mi stari govorijo,
Prav'jo, da gotova je resnica“.

Ustreljenih se košut ne spomni,
Ki ostale so červom za hrano.
Proti domu tekal je serdito,
Pod nogami, da se zemlja tresla,
Ino skoči v spavnico s sekiro.

Moško glavo viditi pri ženski,
Zavihti na kviško z desno roko
Ter udari po obéh s toporom,
Da u strop je švignila kri črna;
Nič ne gleda, naglo se oberne,
Spavnico ter hoče zatvoriti.
Al na pragi srečala ga žena,
Pa prijazno moža nagovarja:
„Oj Matija! pač drage gostove,
Tvoje starše, dansi tu imava“.

Hudo glava ga je zabolela,
Ino zdihne britko s tihim glasom:
„Odsodile kar ste, sim dopolnil!“

Josip Novak.